

STRONA BIERNA / THE PASSIVE VOICE / DAS PASSIV

Ogólna struktura strony biernej / Genral structure of the passive voice / Allgemeine Struktur des Passivs

podmiot subject Subjekt	czasownik posiłkowy w formie osobowej auxiliary verb (personal form) Hilfsverb (Personalform) być (bywać), zostać (zostawać)	imiesłów przymiotnikowy bierny passive adjectival participle Adjektiv-Partizip Passiv	dopelnienie object Objekt przez + B
-------------------------------	---	---	--

Chory pacjent	jest	operowany	przez dobrego specjalistę.
Ta książka	bywa	czytana	przez młodzież.
Pan Tadeusz	został	wyreżyserowany	przez Andrzeja Wajdę.
Nasz dom	zostanie	zaprojektowany	przez architekta.

ASPEKT / ASPECT / ASPEKT

ZNACZENIE ASPEKTU NIEDOKONANEGO I DOKONANEGO / THE MEANING OF IMPERFECTIVE AND PERFECTIVE ASPECT / BEDEUTUNG DES VOLLENDETEN UND UNVOLLENDETEN ASPEKTES

<p>Wczoraj pisałem artykuł na konferencję. Pan Piotr będzie budował nowy dom. Marysia powoli zdrowieje. Adam spal przez cały film.</p>	<p>Wczoraj napisałem artykuł na konferencję. Pan Piotr zbuduje nowy dom. Marysia już wyzdrowiała. Adam przespał cały film.</p>
<p>czasowniki niedokonane ujmują czynności, procesy, stany w trakcie ich działania się, trwania w czasie / imperfective verbs denote actions and processes in progress as well as temporary states / imperfektive Verben beschreiben Tätigkeiten, Prozesse, Zustände, die andauern.</p>	<p>czasowniki dokonane sygnalizują, że dana czynność, proces czy stan zostały zakończone w przeszłości lub zakończą się w przyszłości / perfective verbs signal that a given activity, process or state have reached completion in the past or that they will be completed in the future / perfektive Verben signalisieren, dass die jeweilige Handlung, der Prozess oder Zustand in der Vergangenheit abgeschlossen wurde bzw. in der Zukunft beendet wird.</p>

SPOSOBY TWORZENIA FORM ASPEKTU DOKONANEGO / METHODS OF PERFECTIVE ASPECT CONSTRUCTION / BILDUNG DES VOLLENDETEN ASPEKTES

Sposób tworzenia Method of construction Bildungsart	niedokonany imperfective unvollendet	dokonany perfective vollendet
Prefiksacja Prefixation Präfigierung	pisać	napisać
	czytać	przeczytać
wymiana sufiksu tematycznego modification of the stem suffix Änderung im Verbstammsuffix alternacja (modyfikacja tematu)	kupować	kupić
	rzucać	rzucić
alternation (internal modification of the stem) Alternation (Modifizierung des Verbstamms)	nazywać	nazwać
	spotykać	spotkać
supletywiizm (zmiana tematu) suppletion (stem replacement) Suppletivismus (Änderung des Verbstamms)	mówić	powiedzieć
	widzieć	zobaczyć

PREFIKSACJA / PREFIXATION / PRÄFIGIERUNG

Prefiks Präfix	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Prefiks Präfix	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	
z-	jeść	zjeść	wy-	pić	wypić	
	robić	zrobić		prasować	wyprasować	
	rozumieć	zrozumieć		tłumaczyć	wytłumaczyć	
s-	chować	schować	prze-	czytać	przeczytać	
	kończyć	skończyć		nocować	przenocować	
	próbować	spróbować		orać	przeorać	
za-	czekać	zaczekać	na-	pisać	napisać	
	placić	zapłacić		rysować	narysować	
	tańczyć	zatańczyć		uczyć się	nauczyć się	
po-	liczyć	policzyc	o-	budzić się	obudzić się	
	malować	pomalować		golić się	ogolić się	
	znać	poznać		siwieć	osiwieć	
u-	gotować	ugotować	przy-	witać	przywitać	
	myć (się)	umyć (się)		roz-	drobić	rozdrobić
	szyc	uszyć		od-	separować	odseparować

WYMIANA SUFIKSU TEMATYCZNEGO ± ALTERNACJA / MODIFICATION OF THE STEM SUFFIX ± ALTERNATION / AUSTAUSCH DES VERBSTAMMSUFFIXES ± ALTERNATION

Sufiksy suffix Suffix	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Alternacje alternations Alternationen
-a- : -i-	trafiać	trafić	-
	rzucać	rzucić	[c] : [č]
	chwycić	chwycić	[t] : [č]
	puszczać	puścić	[š] : [šč]
	zarabiać	zarobić	[a] : [o]
	wracać	wrócić	[a] : [u]
-a- : -y-	odkurzać	odkurzyć	-
	zaliczać	zaliczyć	-
	powtarzać	powtórzyć	[a] : [u]
	skakać	skoczyć	[a] : [o], [k] : [č]
-a- : -e-	otwierać	otworzyć	[v] : [v'], [e] : [o], [r] : [ž]
	wycierać	wytrzeć	[č] : [t], [r] : [ž]
-a- : -nq-	umierać	umrzeć	[m] : [m], [e] : [o], [r] : [ž]
	uśmiechać się	uśmiechnąć się	-
-awa- : -a-	zamykać	zamknąć	[y] : [o]
	dawać	dać	-
	sprzedawać	sprzedać	-
-owa- : -i-	stawać się	stać się	-
	kupować	kupić	[p] : [p']
-owa- : -a-	przyjmować	przyjąć	[m] : [o]
-ywa- : -a-	odpoczywać	odpocząć	-
-ywa- : -y-	podszyc	podszyc	-
-iwa- : -a-	podszyc	podszyc	-

Alternacje alternations Alternationen	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Alternacje alternations Alternationen	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet
[y] : [ø]	spotykać	spotkać	['e] : [ø]	przebierać	przebrać
	wysyłać	wysłać		[ø] : [e], [y] : [ø]	rozrywać
	przerywać	przerwać	rozpychać		rozepchać
	porywać	porwać			

ZMIANA TEMATU FLEKSYJNEGO (SUPLETYWIZM) / STEM REPLACEMENT (SUPPLETION) / ÄNDERUNG DES VERBSTAMMS (SUPPLETIVISMUS)

Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet	Forma niedokonana imperfective unvollendet	Forma dokonana perfective vollendet
brać	wziąć	siadać	(u)siąść
ić	pójść	składać	złożyć
kłaść	położyć	wchodzić	wejść
mówić	powiedzieć	widzieć	zobaczyć
oglądać	obejrzeć	wyjeżdżać	wyjechać
przychodzić	przyjść	znajdować	znaleźć

FORMALNE (LEKSYKALNE) WYKŁADNIKI ASPEKTU / FORMAL (LEXICAL) MARKERS OF ASPECT / FORMALE (LEXIKALISCHE) ZEICHEN DES ASPEKTES

Czasownik Verb	Sygnal leksykalny w tekście / lexical marker in the text / lexikalisches Ausdrucksmittel im Text
niedokonany imperfective unvollendet	<i>często, czasem, czasami, wciąż, ciągle, chwilami, momentami, zawsze, zwykle, nieraz, długo, krótko, całymi godzinami (dniami, latami, tygodniami), przez kilka minut (godzin, dni, tygodni, miesięcy, lat), skończyć, przestać, rozpocząć, zacząć, kontynuować</i>
dokonany perfective vollendet	<i>nagle, nieoczekiwanie, zaraz, za chwilę, nareszcie, wreszcie, natychmiast, wkrótce</i>

ASPEKT A CZAS GRAMATYCZNY / ASPECT AND TENSE / DER ASPEKT UND DIE GRAMMATISCHE ZEITFORM

Czasownik niedokonany imperfective unvollendet	Czasownik dokonany perfective vollendet	Czas przeszły past tense Präteritum	Czas teraźniejszy present tense Präsens	Czas przyszły złożony complex future tense zusammengesetztes Futur	Czas przyszły prosty simple future tense einfaches Futur
robić	–	robilem/ robiłam	robię	będę robił/ będę robiła będę robić	–
–	zrobić	zrobilem/ zrobiłam	–	–	zrobię
rzucać	–	rzucałem/ rzucałam	rzucam	będę rzucał/ będę rzucała będę rzucać	–
–	rzucić	rzuciłem/ rzuciłam	–	–	rzucę
brać	–	brałem/ brałam	biorę	będę brał/ będę brała będę brać	–
–	wziąć	wziąłem/ wzięłam	–	–	wzemię

	Czas przeszły past tense Präteritum	Czas teraźniejszy present tense Präsens	Czas przyszły future tense Futur
czasownik niedokonany imperfective unvollendet	+	+	analityczny (złożony) complex future tense zusammengesetztes Futur
czasownik dokonany perfective vollendet	+	–	syntetyczny (prosty) simple future tense einfaches Futur

ASPEKT A IMIESŁOWY / ASPECT AND THE PARTICIPLES / DER ASPEKT UND DIE PARTIZIPIEN

Czasownik Verb		Imiesłów przymiotnikowy adjectival participle Adjektiv-Partizip		Imiesłów przysłówkowy adverbial participle Adverbialpartizip	
niedokonany imperfective unvollendet	dokonany perfective vollendet	czynny active Aktiv	bierny passive Passiv	współczesny present Gleichzeitigkeit	uprzedni anterior Vorzeitigkeit
robić	–	robiący	robiony	robiąc	–
–	zrobić	–	zrobiony	–	zrobiwszy
rzucać	–	rzucający	rzucany	rzucając	–
–	rzucić	–	rzucony	–	rzuciwszy
brać	–	biorący	brany	biorąc	–
–	wziąć	–	wzięty	–	wziąwszy